

OPINIE JURIDICĂ

la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor)

EXPEDIATĂ PRIN E-MAIL ȘI PUBLICATĂ PE CRJM.ORG

Nr./Data:	Nr. 12/25 din 18 februarie 2025
Destinatari:	Ministerul Justiției e-mail: secretariat@justice.gov.md Pentru informare: e-mail: diana.melenciuc@justice.gov.md
Prezentată de:	Centrul de Resurse Juridice din Moldova Persoane de contact: Carolina Bagrin, Directoare de program, e-mail: carolina.bagrin@crjm.org ; Ilie Chirtoacă, Președinte, e-mail: ilie.chirtoaca@crjm.org

Această opinie este prezentată Ministerului Justiției de către Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) în contextul consultărilor publice referitoare la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor). Scopul proiectului constă în consolidarea capacității funcționale a colegiilor responsabile de evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor care nu sunt supuși evaluării externe.

Analiza proiectului menționat *supra*, scoate în evidență următoarele intervenții salutare, printre care:

- uniformizarea prevederilor privind calificativele atribuite judecătorilor și procurorilor în procesul de evaluare a performanțelor;
- majorarea duratei mandatelor membrilor colegiilor din cadrul CSP, de la 4 la 6 ani;
- renunțarea la instituția detașării în raport cu membrii procurori ai Colegiului pentru selecția și evaluarea.

Pentru a îmbunătăți versiunea actuală a proiectului, CRJM propune următoarele:

- introducerea unei prevederi care să stabilească o limită clară pentru durata interimatelor;
- uniformizarea mecanismului de remunerare a membrilor colegiilor CSP, indiferent dacă provin din rândul procurorilor sau societății civile;
- reglementarea prerogativei de inițiere a procedurii de evaluare extraordinară a judecătorului în cazul calificativului „insuficient”.

Lista tuturor modificărilor punctuale recomandate sunt formulate în tabelul anexat. Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice clarificări suplimentare.

Cu deosebit respect,

Ilie Chirtoacă
Președinte

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org
www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

Nr.	Textul existent în proiectul votat în prima lectură	Modificări propuse de CRJM (<i>formulările în legătură cu care se propune eliminarea au fost tăiate cu o linie, iar textul care se propune a fi adăugat este subliniat</i>)	Argumente/Comentarii
1.	<p>Art. I. - Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură</p> <p>Articolul 29. Formele de evaluare a performanțelor procurorilor</p> <p>(2) Procurorul este supus evaluării ordinare a performanțelor o dată la 5 ani. Performanțele persoanei numite în funcția de procuror se evaluează după primul an.</p>	<p>Articolul 29. Formele de evaluare a performanțelor procurorilor</p> <p>(2) Procurorul este supus evaluării ordinare a performanțelor o dată la 5 ani. Performanțele persoanei numite în funcția de procuror se evaluează după primul an <u>de activitate.</u></p> <p>Se completează cu articolul 29¹, cu următorul conținut:</p> <p><u>Articolul 29¹.</u> Criteriile de evaluare extraordinară a performanțelor procurorilor-șefi</p> <p><u>Criterii de evaluare extraordinară specifice funcției de procuror șef, include evaluarea:</u></p> <p><u>a) capacității manageriale, evaluată în baza următorilor indicatori:</u></p>	<p>Specificare tehnică</p> <p>Propunem includerea art. 29¹, prin care să fie stabilită o procedură clară de evaluare extraordinară a procurorilor șefi, care pe lângă criteriile etice, să fie examinate criteriile privind capacitatea managerială, capacitatea de control, și capacitatea de comunicare și reprezentare, reieșind din atribuțiile care le dețin.</p> <p>În legea 147/2023, privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor, la articolul 9, este prevăzută procedura privind evaluarea extraordinară a președinților și vicepreședinților de instanță.</p>

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

		<ol style="list-style-type: none"> <u>1. gestionarea, planificarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea și evaluarea activității procuraturii și a personalului acesteia;</u> <u>2. repartizarea în mod echilibrat, echidistant și echitabil a sarcinilor și obiectivelor, în funcție de specificul funcțiilor personalului procuraturii;</u> <u>3. planificarea eficientă a bugetului și gestionarea eficientă a mijloacelor financiare;</u> <u>4. asigurarea pregătirii profesionale a procurorilor și personalului procuraturii;</u> <u>5. asigurarea unui climat organizațional pozitiv de muncă, a sprijinului și motivării procurorilor și personalului procuraturii;</u> <u>6. acționarea proactivă pentru gestionarea și rezolvarea conflictelor;</u> <u>7. luarea de decizii în mod operativ cu privire la desfășurarea activității procuraturii și asumarea riscurilor și responsabilităților pentru deciziile luate;</u> <u>8. desfășurarea anterioară a activității administrative, inclusiv exercitarea interimatului funcției administrative;</u> <u>9. participarea la activități ce țin de administrarea procuraturii (participarea în comisii, activități decizionale, concurs, comisii de evaluare a performanțelor personalului procuraturii, grupuri de lucru pentru achiziții, sau alte grupuri de lucru);</u> <u>10. elaborarea unui plan sau stabilirea unei strategii de activitate a procuraturii;</u> 	<p>În acest context, considerăm judicios și ajustarea prevederii cu referire la evaluarea extraordinară pentru procurorii șefi.</p>
--	--	---	---

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

		<p><u>b) capacitatea de control, evaluată în baza următorilor indicatori:</u></p> <p><u>1. verificarea modului în care activează secretariatul și personalul care administrează procuratura;</u> <u>2. verificarea procesului de repartizare a cauzelor;</u></p> <p><u>c) capacitatea de comunicare și reprezentare, evaluată în baza următorilor indicatori:</u></p> <p><u>1. comunicarea clară, coerentă și eficientă cu procurorii și personalul procurorilor;</u> <u>2. capacitatea de a explica sarcinile, atribuțiile de serviciu și obiectivele stabilite;</u> <u>3. capacitatea de reprezentare a procuraturii conduse;</u> <u>4. capacitatea de a asigura transparența activității procuraturii conduse;</u> <u>5. comunicarea cu publicul.</u></p>	
	<p>Art. 29 alin. (5) Evaluarea extraordinară a performanțelor procurorului poate fi inițiată de:</p> <p>c) membrii Consiliului Superior al Procurorilor, din oficiu sau la propunerea Inspecției procurorilor sau Colegiului de disciplină și etică – în cazul prevăzute la alin. (4) lit. d);</p> <p>d) membrii Consiliului Superior al Procurorilor din oficiu, cu indicarea motivelor pentru care este necesară evaluarea – în cazul prevăzute la alin. (4) lit. e).</p>	<p>Art. 29 alin. (5) Evaluarea extraordinară a performanțelor procurorului poate fi inițiată de:</p> <p>c) membrii Consiliului Superior al Procurorilor, <u>prin hotărâre</u>, din oficiu sau la propunerea Inspecției procurorilor sau Colegiului de disciplină și etică – în cazul prevăzute la alin. (4) lit. d);</p> <p>d) membrii Consiliului Superior al Procurorilor din oficiu, <u>prin hotărâre</u>, cu indicarea motivelor pentru care este necesară evaluarea – în cazul prevăzute la alin. (4) lit. e).</p>	<p>Se propune specificarea expresă că decizia de inițiere a procedurii de evaluare extraordinară a procurorilor și procurorilor-șefi, în circumstanțele prevăzute la aceste litere, va fi adoptată prin hotărâre, ceea ce va asigura respectarea unui cворum prestabilit. Această măsură este esențială pentru a evita situațiile în care hotărârea ar putea fi luată unilateral de un număr restrâns de membri, ceea ce ar putea afecta obiectivitatea și echilibrul procesului decizional. Totodată, această condiție oferă garanții suplimentare împotriva unor</p>

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

			eventuale influențe subiective sau a utilizării discreționare a acestui instrument. Prin urmare, o astfel de reglementare ar contribui la protejarea principiilor de echitate și imparțialitate în procesul de evaluare a procurorilor.
2	Articolul 83: la alineatele (6) și (7), textul „4 ani” se substituie cu textul „6 ani”;	Art. 83 alin. (6) Membrii colegiului sânt aleși pe o perioadă de 6 ani. Membrii aleși își exercită mandatul până la alegerea noilor membri, <u>dar nu mai mult de 1 ani de la expirare.</u>	Această recomandare se bazează pe constatările Hotărârii Curții Constituționale nr. 22 din 01.10.2024, care abordează problema mandatelor nelimitate. În hotărârea menționată, Curtea a subliniat că, deși prelungirea pe termen scurt a mandatului poate fi uneori inevitabilă, aceasta nu trebuie să devină o practică obișnuită. Lipsa unui termen clar pentru interimat poate duce la perpetuarea acestei situații, afectând astfel credibilitatea instituției. În acest context, propunem introducerea unei prevederi care să stabilească o limită clară pentru durata interimatului. O astfel de reglementare ar responsabiliza instituțiile competente, obligându-le să inițieze în timp util procedurile de selecție și numire a noilor membri, asigurând astfel stabilitatea și funcționarea eficientă a instituției.
3.	Articolul 83: la alineatele (11) și (11 ¹), cuvintele „Colegiului de disciplină și etică” se substituie cu cuvântul „colegiilor”;	(11) Membrii colegiului reprezentanți ai societății civile primesc o indemnizație lunară în mărime de 50% din salariul mediu al membrilor Consiliului Superior al Procurorilor aleși din rândul procurorilor.	Propunem excluderea acestei propoziții, deoarece menținerea ei ar crea o discrepanță salarială între membrii colegiilor proveniți din rândul procurorilor și cei din rândul societății civile. Conform prevederilor art. 83 alin. (11 ¹) din lege, cu modificările propuse, toți

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

			<p>membrii colegiilor vor primi, pentru fiecare ședință la care participă, o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Consiliului Superior al Procurorilor (CSP), fără a depăși plafonul stabilit pentru patru ședințe pe lună.</p> <p>Dacă se păstrează reglementarea discutată, membrii colegiului din rândul societății civile ar urma să primească 50% din salariul mediu al președintelui CSP, ceea ce ar crea un tratament diferențiat față de membrii colegiului din rândul procurorilor. Comparând această situație cu reglementările aplicabile colegiilor similare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), observăm că acolo se utilizează o metodă unitară de calcul pentru toți membrii, indiferent dacă provin din rândul judecătorilor sau al societății civile – respectiv 1/10 din salariul președintelui CSM, limitat la patru ședințe pe lună.</p> <p>Având în vedere că amendamentul urmărește uniformizarea reglementărilor pentru funcționarea echitabilă a ambelor colegii, considerăm necesară eliminarea acestei propoziții.</p>
4.	La articolul 85 alineatul (3), textul „5 zile lucrătoare” se substituie cu textul „10 zile lucrătoare”.	La articolul 85 alineatul (3), textul „5 zile lucrătoare” se substituie cu textul „15 zile lucrătoare”.	Propunem ca termenul prevăzut pentru contestare să fie extins, deoarece, în forma actuală, acesta coincide cu termenul de publicare a hotărârii Colegiului. Această

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

			suprapunere poate limita dreptul persoanei vizate de a formula o contestație bine argumentată. Pentru a asigura un proces echitabil, este esențial ca termenul să fie suficient de larg, astfel încât persoana afectată să aibă posibilitatea reală de a analiza în detaliu hotărârea, de a înțelege motivele și argumentele care au stat la baza acesteia și de a-și construi o contestație solid fundamentată.
5.	<p>Art. II. – Legea nr. 147/2023 privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor</p> <p>Articolul 8, alineatul (1) se completează cu litera g) cu următorul cuprins: „g) în alte cazuri prevăzute de lege”.</p>	<p>Articolul 6, alineatul (1), după prima propoziție se completează: <u>Performanțele persoanei numite în funcția de judecător se evaluează după primul an de activitate.</u></p> <p>Propunem a se renunța la amendamentul propus. g) în alte cazuri prevăzute de lege”.</p> <p>Suplimentar propunem completarea normei cu următoarele: (3) Evaluarea extraordinară a performanțelor judecătorului poate fi inițiată de către: <u>lit. d) membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor – în cazul prevăzut la alin.(1) lit. a)</u></p>	<p>Se impune această completare, cu scopul de a uniformiza activitatea Colegiilor de selecție și evaluare a CSM și cu a Colegiului de selecție și evaluare a CSP, cu referire la activitatea de evaluare ordinară.</p> <p>Propunem renunțarea la acest amendament, deoarece nu asigură previzibilitate în ceea ce privește circumstanțele care ar permite inițierea procedurii de evaluare extraordinară a judecătorilor. Lipsa unor criterii clare și obiective poate conduce la interpretări arbitrare și la aplicarea discreționară a mecanismului de evaluare. Pentru a garanta un proces transparent și echitabil, este esențial ca inițierea unei astfel de proceduri să fie reglementată prin norme precise, care să ofere certitudine judecătorilor.</p>

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

			În versiunea actuală a prevederilor analizate, nu este specificat clar cine poate iniția evaluarea extraordinară a performanțelor unui judecător care a obținut calificativul „insuficient” la ultima evaluare. Prin urmare, recomandăm ca această prerogativă să fie atribuită, în mod expres, membrilor Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor, similar reglementărilor existente în cazul procurorilor aflați în aceeași situație. În lipsa unei astfel de clarificări, nu este evident cine are competența de a iniția procedura, ceea ce poate conduce la blocaje sau interpretări neunitare în aplicarea normei.
		La articolul 20, textul 10 zile lucrătoare se va substitui cu <u>15 zile lucrătoare</u> .	Propunerea termenul de contestare să fie extins din considerentele menționate mai sus.

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA